

FEATURES OF THE PROTOCOL AND LABEL OF AUSTRALIAN DIPLOMACY

ДВОСТОРОННІ ВІДНОСИНИ МІЖ УКРАЇНОЮ ТА РЕСПУБЛІКОЮ АВСТРІЯ: ІСТОРИЯ ТА ПРОБЛЕМНІ ПИТАННЯ ВЗАЄМОВІДНОСИН

Siekunova Y.V./ Сєкунова Ю.В.

s.h.s., as.prof. / к.і.н., доц.

ORCID: 0000-0003-1346-3322

Mosyuk I.V./ Мосюк І.В.

National University of life and environmental science of Ukraine,

Heroyiv Oborony st.,15,Kyiv, 03041

*Національний університет біоресурсів і природокористування України,
Київ, Героїв Оборони, 15, 03041*

Анотація. *Одне з основних зовнішньополітичних завдань України сучасності полягає у поглибленні процесу інтеграції в європейські і євроатлантичні структури. У процесі реалізації стратегічного курсу України на інтеграцію до Європейського Союзу, крім розвитку зв'язків з інституціями ЄС на різних функціональних рівнях, винятково важливе значення має послідовне формування та реалізація інтенсивного двостороннього співробітництва нашої держави з країнами-членами Європейського Союзу, однією з яких є Австрія.*

Ключові слова: *міжнародні відносини, Республіка Австрія, саміт.*

Abstract. *One of the main foreign policy tasks of Ukraine today is to deepen the process of integration into European and Euro-Atlantic structures. In the process of implementing Ukraine's strategic course for integration into the European Union, in addition to developing ties with EU institutions at various functional levels, the consistent formation and implementation of intensive bilateral cooperation between our country and European Union member states, one of which is Austria, is extremely important.*

Key words: *international relations, Republic of Austria, summit.*

Міжнародна політика на сучасному етапі розвитку людства має велике значення та сприяє врегулюванню різноманітних політичних і економічних питань, проблем, конфліктів які виникають на міжнародній арені. На сьогодні не виняток, а набуває великого значення міжнародні відносини між Україною та Республікою Австрія, що впливає на європейську міжнародну політику.

Започаткувати українсько-австрійського двостороннього співробітництва відбулося після встановлення офіційних контактів між Києвом та Віднем 26 вересня 1991 р., коли міністри закордонних справ

Анатолій Зленко та Алоїз Мок, перебуваючи у Нью-Йорку, підписали спільне комюніке про консульські відносини.

Активне співробітництво між Австрією і Україною відбулося в кінці 90-х рр. XX ст. Австрійське головування в ЄС протягом другої половини 1998 р., що давало їй можливість визначати та скеровувати напрямки розвитку європейської спільноти позитивно вплинуло на відносини України та Європейського союзу.

Наша держава ще перебувала у процесі становлення і ніяк не могла вийти зі сфери російського впливу. Президент України Леонід Кучма в ті роки спрямовував свої зусилля на встановлення стабільних партнерських відносин з Російською Федерацією, адже давалася в знаки економічна залежність держав спричинена довгим перебуванням у складі Радянського Союзу. Завдяки налагодженню такого співробітництва ВВП України у 1998 році сягнуло близько 12%.

Саме під час австрійського головування у жовтні 1998 р. відбувся саміт Україна – ЄС. В центрі його роботи були питання співпраці в галузі торгівлі та інвестицій, ядерної безпеки тощо. З огляду на конструктивний характер роботи саміту є всі підстави вважати його важливим етапом на шляху просування України до європейського політичного простору. Символічно, що саме у Відні «Україна зробила вагомий крок до набуття статусу асоційованого члена ЄС».

Поряд із самітом визначальною подією українсько-австрійських відносин став державний візит (1998 р.) до Австрії Президента України Л. Д. Кучми. Це не тільки був перший з часу Незалежності візит глави української держави до Альпійської республіки, цим жестом було показано багатовекторність політики України, яка намагалася зайняти гідне місце у світовій спільноті. Звісно для нашої держави відносини з країнами ЄС є одним із зовнішньополітичних пріоритетів, адже протягом

усієї нашої історії ми намагаємося долучитися до європейської спільноти і не тільки стати її членом, але й дійсно проявити себе, як найбільша країна Європи, що має велику економічну та військову потугу.

Успішний розвиток українсько-австрійського співробітництва знайшов своє відображення і на рівні міжпарламентських зв'язків. У травні 1996 р. делегація австрійських парламентаріїв на чолі з президентом Національної Ради Г. Фішером відвідала Україну і провела зустрічі з керівництвом держави. У квітні 1997 р. відбувся візит-відповідь до Австрії делегації українських депутатів, яку очолював Голова Верховної Ради О. Мороз. В обох випадках поряд з питаннями двосторонніх взаємин сторонами обговорювалися також перспективи створення європейської системи безпеки, розширення ЄС.

Подібно до співробітництва у політичній площині українсько-австрійські торговельно-економічні стосунки у 2000 р. характеризувалися подальшим зростанням обсягів товарообігу і покращенням структури українського експорту. Австрія і сьогодні продовжує активно інвестувати у економіку України, хоча її лякає політична нестабільність у нашій державі та конфлікт на Сході, тому нашій політичній еліті необхідно реальними діями підтвердити свої наміри стабілізації важкої ситуації, що склалася на українських землях.

В контексті торговельно-економічних стосунків між обома державами велику роль відіграла діяльність Змішаної комісії з питань торговельно-економічних зв'язків, діяльність якої була передбачена в Статті 12 міждержавної Угоди про двосторонні торговельно-економічні зв'язки. В період з 1999 по 2009 рр. Було проведено дев'ять спільних засідань Комісії.

Сторони акцентували увагу на взаємній зацікавленості поглиблення двосторонніх туристичних зв'язків. Це надзвичайно важливо, оскільки

туристична сфера в Україні розвинута досить слабо і нам звісно корисно почерпнути досвід у Австрії, у якої туризм є однією з найприбутковіших галузей економіки (понад 170 млрд шил. на рік).

Під час зустрічі зазначалося, що розробка спільних українсько-австрійських проектів та залучення Україною австрійських інвестицій у розбудову туристичної інфраструктури сприяло б розвитку туристичної сфери нашої держави. Адже нам є чим вразити світ при цьому вартість може приємно здивувати іноземців, оскільки враховуючи курс валют для європейців така відпустка обійдеться дешево, знаючи заощадливість наших західних сусідів це можна активно використати для розвитку туристичної сфери в нашій державі.

Генеральний секретар Федерального міністерства з європейських та міжнародних справ (МЗС) Республіки Австрія Йоганнес Кірле підтвердив зацікавленість та підтримку Австрії в підписанні Угоди про асоціацію між Україною та ЄС. Під час перемовин основний акцент надавався підписанню Зони вільної торгівлі (ЗВТ) у ході Вільнюського саміту «Східного партнерства» 28-29 листопада 2013 р.

Анексія Російської Федерації Автономної Республіки Крим, російська агресія на Донбасі негативно позначилися на динаміці зокрема українсько-австрійських відносин. Австрія, як країна-член Євросоюзу, приєдналася влітку 2014 р. до секторальних економічних санкцій щодо РФ. Австрія не лише ратифікувала Угоду про асоціацію між Україною та ЄС (2014), а й наполягає на якісній імплементації положень цієї Угоди. Водночас криза, спричинена біженцями з Близького Сходу та Північної Африки, які влітку 2015 р. «балканським традиційним шляхом» масово прибували на територію Австрії, ускладнила реалізацію Угоди про безвізовий режим для громадян України у Шенгенській зоні. Тобто існує загроза послаблення підтримки України на міжнародній арені з боку

Європи, яка має власні проблеми та витрачає на них досить велику частку своїх ресурсів. При цьому санкції проти Російської Федерації також приносять економічні збитки для тих країн, що їх ввели.

Протягом останніх років Австрія є одним із головних інвесторів в українську економіку. Наприкінці 2014 року вона посідала п'яте місце серед усіх країн світу за обсягом інвестицій в економіку України (\$2,7 млрд, або 5,5% від загальних інвестицій).

Першими до країни ринули австрійські банки (Raiffeisen Bank International AG, UniCredit Bank Austria AG, Erste Bank). У 2012 році частка австрійських фінансових установ у банківському секторі України становила 15%. Сьогодні австрійські аналітики зізнаються, що ризики ведення бізнесу в Україні тоді були значно недооцінені, а на недоліки інституційної сфери просто не зважали. Попри це, присутність австрійських фінансових установ допомогла суттєво трансформувати український банківський сектор. Бойові дії в Україні негативно вплинули на частку економічних інвестицій з боку Австрії, це пояснюється тим, що австрійців лякає нестабільність, яка склалася в нашій державі. Вони не хочуть втрачати власних коштів вкладаючи їх в економіку держави, що перебуває у стані збройної конфронтації з однією із найсильніших країн світу. За перший рік воєнних дій обсяги австрійських інвестицій до української економіки скоротилися на понад \$500 млн, а товарообіг між Україною та Австрією — майже вдвічі. Слід зазначити, що основу українського експорту досі становить сировина (руда і сталь), близько 60%.

Виступаючи проти тих чи інших рішень Брюсселя, Австрія намагається уникати відкритої конфронтації і рухається у фарватері Берліна, а тому малоймовірно, що вона ризикне зламати європейську єдність. Але за відсутності активних бойових дій на Донбасі Києву дедалі

складніше буде переконувати ключові країни ЄС, що санкції проти Росії відіграють надзвичайно важливу роль у збереженні стабільності системи міжнародних відносин, що склалася в останні десятиріччя.

Низький рівень знань про Україну у поєднанні з традиційним антиамериканізмом та євроскептицизмом австрійців став основною причиною поспішних висновків щодо українсько-російських відносин та впливу ЄС і США на події в Україні. Більшість австрійських політиків, бізнесменів, журналістів, як і пересічних громадян, схильні вважати протистояння на Донбасі «громадянською війною», а зовсім не війною з Росією. Це й не дивно, оскільки країна агресор веде широку міжнародну пропаганду та вкладає в неї шалені кошти, прагнучі популяризувати як свого лідера, так і його дії на міжнародній арені, висвітлюючи їх як турботу про інші слабші країни, які нібито так потребують допомоги старшого брата. В це складно повірити, але цільова аудиторія російського каналу Russia-Today складає 800 мільйонів по всьому світові, зокрема 120 мільйонів глядачів у Західній Європі. Оскільки Україна не має таких ресурсів як Росія та перебуває в стані економічного колапсу увесь тягар висвітлення реальних подій, що відбуваються на Сході лягає на українських дипломатів та дипломатичні представництва, що розташовані більш, ніж у 90 країнах світу.

В Австрії катастрофічно бракує позитивної інформації про Україну, особливо про її успіхи у сфері реформування. У поодиноких статтях, не пов'язаних із війною, провідними темами стають корупція, неефективність управління та політична нестабільність.

Отже, підсумовуючи можна стверджувати, що Австрію, насамперед цікавить економічна вигода, незважаючи на підтримку України, вона все ж не готова поступитися власними інтересами. Перебуваючи, під впливом бізнес-еліт, які несуть збитки через санкції проти Росії австрійські

чиновники послідовно переконують своїх іноземних колег у невідповідності економічного тиску на РФ, що приносить шкоду країнам, які його здійснюють. Тобто, більшість країн Європи, які проводять консервативну політику вже втомилися від конфлікту на Донбасі тому невідомо як довго вони ще будуть миритися зі своїми економічними втратами. Українські дипломати мають постійно нагадувати про санкції введені проти Росії за порушення норм міжнародного права, що становить основу мирного співіснування держав на міжнародній арені.

Література:

1. Гайдай Д. Австрія: слабка ланка Європи чи історичний союзник України? [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.eurointegration.com.ua/articles/2016/05/6/>.
2. Секунова Ю.В., Борлюк О.В. Зовнішня політика України у 90-х роках ХХ ст. // World scientific and technical trends 2018 (Світові науково-технічні тренди). – Karlsruhe, Germany, 2018. – Р. 96-99.
3. Секунова Ю.В., Чичирко Я.В. Україна в геополітичній стратегії світового співтовариства // Научные труды SWorld. – Т.9. № 1(42), 2016. С. 64-68.

© Секунова Ю. В.